

Ohjeita kielikoulun perustamiseen

Yleistä

Saksassa toimii yli kaksikymmentä suomalaista kielikoulua, joissa saksalais-suomalaisille lapsille ja nuorille opetetaan suomen kielen lisäksi Suomen historiaa ja maantietoa. Kielikoulut ovat rekisteröimättömiä yhdistyksiä, joita Suomen valtio tukee taloudellisesti myöntämällä valtionapua opettajien palkkoihin, koulutilojen vuokriin ja opetusmateriaaleihin.

Saksassa kielikoulutoimintaa koordinoi Suomalaisen kirkollisen työn keskus (SKTK), jonka toiminnanjohtaja lähettää keskitetyksi valtionapuhakemukset ja tiliselvitykset Suomeen.

Kielikouluneuvosto (KKN) auttaa kielikouluja kaikissa hallintoon ja talouteen liittyvissä asioissa. Pedagoginen neuvosto puolestaan avustaa etenkin opettajia opetusta koskevilla kysymyksissä.

Pedagogisen ja Kielikouluneuvoston jäsenet löydät joko rengas-lehdestä tai netistä sivulta www.rengas.de/kielikoulu, josta löydät muutakin materiaalia. Katso erityisesti Kielikouluneuvoston (KKN) ja Pedagogisen neuvoston sivut sekä SKTK:n yhteystiedot.

Paljolti hyödyllistä materiaalia sisältävän PERUSTIETO-CD:n voit pyytää SKTK:n toimistosta. Siitä löytyvät mm. kaikki tarvittavat lomakkeet.

Lisäapua antavat myös KKN:n alueelliset edustajat sekä SKTK:n toiminnanjohtaja.

Perusedellytykset

Kielikoulun perustamisen edellytyksenä on, että kouluun ilmoittautuu vähintään kuusi 2-17-vuotiasta lasta vähintään kolmesta eri perheestä, jolloin opetusta voidaan antaa yhdessä ryhmässä. Oppilaiden ei tarvitse olla Suomen kansalaisia, mutta heillä tulee olla säännöllinen yhteys Suomeen ja suomalaisuuteen.

Opetustilat ja opettajat

Koululle täytyy etsiä opetustilat ja opettaja(t). Tiloja mietittäessä on tärkeää huomioida, että oppilaat tarvitsevat pöytätilaa kirjoittamista varten. Olisi myös hyvä, jos lähistöllä olisi jonkinlainen mahdollisuus ulkoiluun, varsinkin jos kyseessä on pienten lasten ryhmä. Myös lasten vanhemmat ilahtuvat, jos heille järjestyy tila, missä he voivat odottaa lapsiaan sekä vaihtaa kuulumisia toistensa kanssa. Tiloja voi kysyä saksalaisesta seurakunnasta (seurakuntasalit), opetusviranomaisilta (koulut) tai firmoista (kokoukset).

Opettajan ei tarvitse olla pedagogi koulutukseltaan, vaan kielikoulun opettajana voi toimia kuka tahansa suomenkielinen henkilö, joka haluaa työskennellä lasten seurassa. Oppitunti kestää 45 minuuttia ja opettajalle maksetaan siitä korvauksena € 18,-. Yleensä kielikouluryhmät kokoontuvat kahdeksi oppitunniksi kerrallaan. Opettajien palkkoihin myönnetään valtionapua, jonka suuruus on 2/3 tuntipalkasta. Joissain kouluissa maksetaan opettajille lisäksi matkakorvausta, johon ei voi hakea valtionapua, vaan joka jää koulujen itse kustannettavaksi.

Opettajan täytyy itse huolehtia palkkioidensa ilmoittamisesta omassa veroselvityksessään. Kielikouluilla on käytössä nk. ”Honorarvertrag”-lomake, jossa opettaja allekirjoituksellaan vapauttaa koulun vastuusta ko. asiassa.

Perustamiskokous

Perustamiskokous tulee kutsua koolle hyvissä ajoin, jotta viesti ehtisi mahdollisimman monelle. Kokouksesta kannattaa tiedottaa sekä rengas-lehden että netti-renkaan sivuilla. Muita hyviä julkaisukohteita ovat esim. DFG:n lehdet ja kiertokirjeet sekä yliopistojen ilmoitustaulut. Sanaa kannattaa tietysti laittaa kiertämään myös tuttavapiirissä.

Perustamiskokoukseen voivat ottaa osaa kaikki kielikoulutyöstä kiinnostuneet vanhemmat.

Perustamiskokouksessa täytyy käsitellä ainakin seuraavat asiat:

- koulun ohjesääntö (mallin voi pyytää KKN:n edustajalta)
- koulun vanhempainneuvoston ja tilintarkastajien vaali
- koulun talousarvio
- lukukausimaksun suuruus
- koulun toimintasuunnitelma kuluvalle tai tulevalle kalenterivuodelle, riippuen kokouksen ja valtionavun hakemisen ajankohdasta.
- oppilaiden ja opettajien vakuuttaminen (kts. sivu 3 vakuutukset)

Vanhempainneuvosto ja tilintarkastajat

Koulun ylin päättävä elin on vanhempainkokous, johon kaikki koululaisten vanhemmat voivat ottaa osaa. Vanhempainkokous pidetään yleensä kerran vuodessa.

Vanhempainneuvosto on vanhempainkokouksen valmisteleva ja toimeenpaneva elin. Tämän lisäksi se vastaa koulun toiminnasta. Vanhempainneuvosto kokoontuu 2-4 kertaa vuodessa.

Vanhempainneuvosto koostuu vähintään 3 jäsenestä: puheenjohtaja, sihteeri ja rahastonhoitaja. Sen lisäksi voidaan valita varapuheenjohtaja sekä yksi tai useampi varsinainen jäsen.

Koululla täytyy olla myös kaksi tilintarkastajaa, jotka eivät saa kuulua vanhempainneuvostoon.

Talousarvio

Talousarviossa pitää ottaa huomioon menopuolella

- palkat ja mahdolliset matkakorvaukset
- oppimateriaalikulut
- mahdolliset vuokrat
- muut kulut (esim. pankki- ja postikulut, mahdolliset myyjäishankinnat).

Tulopuolelle tulee

- lukukausimaksut
- arvio valtionavun määrästä
- muut tulot (mahdolliset lahjoitukset, myyjäis- ja kirpparivoitot).

Ensimmäisen talousarvion laatiminen on vaikeaa, varsinkin jos tulevien oppilaiden lukumäärä on epäselvää. Oppimateriaalihankinnat kannattaa aluksi pitää mahdollisimman pieninä, jotta talous ei keikahtaisi heti kättelyssä nurin. On parempi hankkia vain yksi oppikirja opettajalle kappaleita varten kuin laittaa paljon rahaa kiinni kirjoihin, joita ei ehkä tarvitakaan.

Koulu voi järjestää ”rahanhankintatempauksen” osallistumalla esim. seurakunnan myyjäisiin tai kirpputorimyynnillä. Kannattaa myös kysellä lahjoituksia esim. DFG:ltä ja suomalaisilta firmoilta, jos niitä on lähettyvillä. Tiedot suomalaisista yrityksistä Saksassa saat SKTK:n

toimistosta.

Pitää kuitenkin muistaa, että kielikoulujen ei ole tarkoitus tuottaa voittoa, vaan ennemminkin toimia kädestä suuhun –periaatteella.

Lukukausimaksut

Lukukausimaksujen suuruuteen ei ole olemassa mitään sääntöä, vaan ne ovat lähes joka koululla erilaiset. Lukukausimaksulla koulut saavat kerättyä koulun kokonaismenojen ja valtionavun välisen erotuksen. Maksun suuruus riippuu siis lähinnä siitä, kuinka monta oppilasta kouluun on tulossa. Tapana on ollut myöntää sisaruksille alennusta. Tarpeen vaatiessa voi lukukausimaksun suuruutta vielä myöhemminkin vanhempainkokouksen päätöksellä muuttaa.

Vakuutukset

Kielikoulujen oppilaita ei ole vakuutettu Suomen valtion tai SKTK:n kautta. Jokainen koulu voi itse ottaa yhteyttä vakuutusyhtiöön ja pyytää tarjousta oppilaiden vakuuttamiseen oppituntien aikana. Yleensä tällaiset vakuutukset ovat kuitenkin niin kalliita, että kielikoulut ovat päätyneet olemaan vakuuttamatta lapsia. Tässä tapauksessa kannattaa kuitenkin ehdottomasti pyytää vanhemmilta kirjallinen todistus siitä, että he ovat tietoisia vakuutuksen puuttumisesta.

Vastuuvakuutus kielikouluille on SKTK:n ottamana voimassa kaikilla oppitunneilla ja koulun järjestämissä tapahtumissa.

Motivaatioleirien vakuutukset hoidetaan vakuutusilmoituslomakkeella SKTK:n toimiston kautta.

Muut asiat

Koululle täytyy avata oma tili. Kannattaa ehdottomasti kysellä useammasta pankista, millaisen tilin voisi ko. pankissa saada. Osa pankeista ei suostu avaamaan pankkitiliä rekisteröimättömän yhdistyksen nimellä, vaan tilin on aina oltava rahastonhoitajan nimissä. Myös palvelumaksuissa on suuria eroja.

Joskus tilinavaamiseen tarvitaan tiedot ”emoyhdistyksestä”. Ne saa pyytämällä SKTK:n toiminnanjohtajalta.

Kielikouluneuvosto

Huhtikuu 2008